

राष्ट्रिय बीमा संस्थान
आन्तरिक तथा खुलातर्फ लिखित परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम
सहायक व्यवस्थापक (अधिकृतस्तर, तह-६)

प्रथम पत्र

अर्थ, वित्त, सामान्य ज्ञान तथा व्यवस्थापन र प्रशासन

(Economy, Finance, General Knowledge, and Management, Administration)

पत्र	विषय	प्रश्नको विवरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	समय
प्रथम	खण्ड: क अर्थ, वित्त, र सामान्य ज्ञान	१० प्रश्न × १ अंक = १० २ प्रश्न × ५ अंक = १० ३ प्रश्न × १० अंक = ३०	बहुवैकल्पिक विषयगत विषयगत	१००	४०	२ घण्टा ३० मिनेट
	खण्ड: ख व्यवस्थापन र प्रशासन	१० प्रश्न × १ अंक = १० २ प्रश्न × ५ अंक = १० ३ प्रश्न × १० अंक = ३०	बहुवैकल्पिक विषयगत विषयगत			

द्वितीय पत्र बीमा र लेखा तथा सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था

(Insurance & Account, Related Legal Provision)

पत्र	विषय	प्रश्नको विवरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	समय
द्वितीय	खण्ड: क बीमा र लेखा	४ प्रश्न × ५ अंक = २० २ प्रश्न × १० अंक = २० १ प्रश्न × २० अंक = २० (समस्या समाधान)	बिषयगत	१००	४०	३ घण्टा
	खण्ड: ख सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था	४ प्रश्न × ५ अंक = २० २ प्रश्न × १० अंक = २०	बिषयगत			

- प्रत्येक खण्डको छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरु हुनेछन् ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्नहरुको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अंक दिइने छैन र अंक कट्टा पनि गरिने छैन ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- यो पाठ्यक्रम मिति २०७६ साल भाद्र २२ गते देखि लागू हुनेछ ।

प्रमाणित
२०७६.४.२२
सचिव
संचालक समिति

१. प्रथम पत्र, खण्ड "क"

अर्थ, वित्त र सामान्य ज्ञान

(Economy, Finance and General Knowledge)

प्रश्नको विवरण	परीक्षाको किसिम
१० प्रश्न × १ अंक = १०	बहुविकल्पीक
२ प्रश्न × ५ अंक = १०	विषयगत
३ प्रश्न × १० अंक = ३०	विषयगत

- ⇒ **National Income:** Concept, Different Methods of Measuring National Products
- ⇒ **Fiscal Policy:** Concept, Objectives, Tools, Types, Importance, Structure of Government Revenue and Pattern of Expenditure, Government Budgetary Management- Revenue, Foreign Aids, Domestic Debt
- ⇒ **Monetary Policy:** Concept, Objectives, Tools, Role of Monetary Policy in Financial Stability, Hedging, Problems and Challenges
- ⇒ **National Planning:** Concept, Importance of Planning, Planning Process, Monitoring and Evaluation System, Nepal's Periodical Planning, Problems and Challenges of Planning Implementation in Nepal.
- ⇒ **Financial System:** Central Bank, Commercial Banks, Development Banks, Finance Companies, Other Financial Institutions; Financial Intermediation, Role and Responsibilities of Financial Institutions
- ⇒ **Financial Markets:** Concept, Importance of Financial Markets, Capital Market, Money Market, Commodity Market, Derivative Market, Mutual Fund, Problems and Prospects of Financial Market in Nepal
- ⇒ **Financial Management:** Concept, Scope and Importance of Business Finance, Capital Budgeting, Cost of Capital, Portfolio Analysis, Financial Statement and Their Analysis, Emerging Issue in Finance.
- ⇒ **International /Regional Organization:**
IMF, World Bank, ADB, WTO, AIRDC, SAARC, BIMESTEC, ASEAN,
- ⇒ **General Knowledge on Geography, History, Insurance Business of Nepal and Rastriya Beema Sansthan**

प्रमाणित
२०६१/५/२२
सचिव
संचालक समिति

(ख) प्रथम पत्र खण्ड "ख"

व्यवस्थापन र प्रशासन (Management & Administration)

प्रश्नको विवरण	परीक्षाको किसिम
१० प्रश्न × १ अंक = १०	बहुविकल्पीक
२ प्रश्न × ५ अंक = १०	बिषयगत
३ प्रश्न × १० अंक = ३०	बिषयगत

- ⇒ **Management:** Concept, Characteristics, Principles and Functions of Management, Leadership
- ⇒ **Emerging Concepts of Management:** Participative Management, Time Management, Conflict Management, Change Management, Value Based Management, Organization Reengineering, Stress Management, Team Work and Quality Management, Emotional Intelligence, Cross Cultural Management, Benchmarking, Green Management, Sustainability Management, Crisis Management.
- ⇒ **Human Resource Management:** Concept and Objectives of HRM, Contemporary Challenges of HRM, Human Resource Planning and Development, HRM Process - Performance Management, Job Analysis, Compensation Management, Knowledge Management, Talent Management, Labour Relation, Motivation and Morale
- ⇒ **Marketing Management:** Meaning, Importance of Marketing, Market Research and Buyer Behavior, Importance of Service Marketing, Marketing Mix, Market Segmentation and Strategies in Insurance Business, Competitor Analysis, Positioning Strategies, Customer Relationship Management (CRM), Viral Marketing.
- ⇒ **Strategic Management:** Concept, Importance, Types, Level of Strategy, Blue Ocean Strategy, Red Ocean Strategy, Mission, Vision, Strategic Alliances, Core Competencies, Strategic Formulation and Implementation, Outsourcing, Green Field Strategy.
- ⇒ **Organizational Behavior:** Concept and Importance, Organization Culture, Organizational Behavior, Organizational Commitment, Organization Development -OD, Personality Perception, Group Dynamics.
- ⇒ **Public Administration:** Meaning and Importance of Public Administration, Distinction between Administration and Personnel Management, Meaning and importance of Public Policy, Fiscal Management.
- ⇒ **Corporate Governance:** Objectives and Challenges, Ethics and Corporate Social Responsibility (CSR), Component of Corporate governance
- ⇒ **Management Information System:** Meaning and Importance

प्रमाणित
२०६६/१६/२२
सचिव
संचालक समिति

२. द्वितीय पत्र: बीमा र लेखा तथा सम्बन्धित कानुनी व्यवस्था

(क) खण्ड "क"

बीमा र लेखा (Insurance & Accounting)

विषय	प्रश्नको विवरण	परीक्षाको किसिम
बीमा र लेखा	४ प्रश्न × ५ अंक = २० २ प्रश्न × १० अंक = २० १ प्रश्न × २० अंक = २० (समस्या समाधान)	बिषयगत

बीमा(Insurance)

- ⇒ **History, Types and Principle of Insurance:** Historical Background of Insurance in Nepal, Role and Importance of insurance in the economic development, Types and Principle of life insurance, Micro Insurance, Health Insurance, Meaning and Types of Insurance Risk, Methods of minimizing risk.
- ⇒ **Procedure and Process in Insurance:** Procedures of issuing insurance Policy, Process of Underwriting, Claim Settlement,
- ⇒ **Insurance Contract and Fraud in Insurance:** Concept, Importance, Requirements of insurance Contract, Meaning of insurance fraud and its Remedy
- ⇒ **Terms of Life Insurance:** Bonus Rate, Maturity, Death, Surrender, Revival of Insurance Policy, with profit and without Profit Policy, Paid up Value, Agent, Brokers,
- ⇒ **Reinsurance:** Meaning, Types, Ceding Company, Accepting Company, Treaty, Catastrophic protection.
- ⇒ **Actuary valuation:** Meaning, Method of Valuation and Actuarial Valuation Report
- ⇒ **Insurance Board:** Function, Duties and Power
- ⇒ **Rastriya Beema Sansthan:** Objectives, Functions and Importance
- ⇒ **Insurance and Banking:** Inter-Relation between Banking and Insurance, Bankasurance, Inter-Relation between Insurance and Economic Activities, New trends, Problems and Prospects, Issues and Challenges in insurance in Nepal.

लेखा (Accounting)

- ⇒ **Public Sector Accounting:** Principles, Objectives, Current Report's Mechanisms, Annual Statement of Report and Payment
- ⇒ **Accounting System and Financial statement analysis:** Concept, Types and Importance of Accounting, Trail Balance, Profit and loss, Balance Sheet, Cash flow statement,
- ⇒ **Financial Statements as per Regulator Requirements**

प्रमाणित
२०६८.५.२२
सचिव
संचालक समिति

- ⇒ **Nepal Financial Reporting Standard [NFRS]: Concept, Importance, Disclosures.**
- ⇒ **Auditing:** Internal Check, Internal Control and Internal Audit, External Audit, Tax Audit Social Audit, Management Audit, Performance Audit, Audit Standards, Auditor, Process of Appointment, Types of Audit Report, Office of Auditor Generals and its Functions

समस्या समाधान (Problem Solving)

नेपालको बीमा व्यवसाय तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित समस्याहरू विद्ने छन् । सो समस्याको विश्लेषण गरी समसामयिक, तर्कसंगत एवं मौलिक समाधान दिनु पर्नेछ ।

(ख) द्वितीय पत्र खण्ड “ख”

सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था (Related Legal Provision)

प्रश्नको विवरण	परीक्षाको किसिम
सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था	४ प्रश्न × ५अंक = २०
	२ प्रश्न × १०अंक = २०

- ⇒ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको वर्तमान संविधान
- ⇒ राष्ट्रिय बीमा संस्थान ऐन, २०२५
- ⇒ राष्ट्रिय बीमा संस्थान कर्मचारी नियमावली, २०७५
- ⇒ बीमा ऐन, २०४९ र बीमा नियमावली, २०४९
- ⇒ कम्पनी ऐन, २०६३
- ⇒ आयकर ऐन, २०५८
- ⇒ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ⇒ आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४
- ⇒ लेखापरीक्षण ऐन, २०७५
- ⇒ सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ र सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नियमावली, २०७३
- ⇒ भ्रम ऐन, २०७४ र भ्रम नियमावली, २०७५
- ⇒ मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ (करार सम्बन्धी व्यवस्था)
- ⇒ ट्रेड युनियन ऐन, २०४९

प्रमाणित
२०६६.५.२२
सचिव
संचालक समिति